

Rotari 77 distrikta (Jugoslavija) u g. 1933.

PAVAO Harris, odvjetnik u Chicagu, osnovao je g. 1905. prvi rotarski klub. Ta se ustanova brzo raširila. Iza 5 g. postojalo je u Sjedinjenim državama 16 klubova s 1.500 članova. G. 1911. osnovan je takav klub i u Dublinu (Irska), 1919. u Montevideo (juž. Amer.), 1919. u Shanghaiju (Kina), 1920. u Madridu (Span.), 1921. u Melbourneu (Australija) i Johannesburgu (juž. Afrika). Iz Češke je ovu biljku g. 1929. presadio guverner Schulz u Beograd i Zagreb.

U Jugoslaviji postoje rotarski klubovi: na Sušaku, u Šibeniku, Splitu, Dubrovniku, Sarajevu i Banjaluci, Zagrebu, Karlovcu, Osijeku, Novom Sadu, Zemunu, Varaždinu i Vukovaru, Pančevu, Subotici, Beogradu i Skoplju, Mariboru i Ljubljani. Ukupno je 19 klubova.

Lani sam u »Životu« donio opširan članak (str. 170—178) te iznio, kako je rotarski i framasunski moral sličan. Ljudi, koji rotarsku ustanovu poznaju izblizega, pripisuju uspjeh i brzo širenje rotarskih klubova upravo zaštiti i organizatornom radu ili posebnoj naklonosti framasunskih loža te vele: Gdje nema framasunskih loža, nema ni rotarskih klubova. Stoga nekoji poznavajući tih uredbi kažu u polušali: Rotari su »nuzpostaja« braće framasunâ. Duša rotarskih klubova obično su najagilniji članovi framasunske lože.¹ Zato je sv. Stolica 4. 2. 1929. svećenicima zabranila da se upišu

¹ Što da sudimo o Rotary klubovima? Pod tim naslovom donosi Katolička Agencija Prasova u Varšavi 16. stud. 1934. ovo:

Problem postaje sve rasprostranjeniji, i u Poljskoj je poznata zagonetna organizacija t. zv. Rotarijanaca. U zadnje ju je vrijeme rasvijetlio organ Konfederacije Francuskih Katolika (gen. Castelnau) »La France Catholique« (Br. 421 od 10. studenog 1934.) u članku poznatog francuskog publiciste, koji se javlja pod pseudonimom Verax, bivši mason.

Sada Rotary klubovi tvore međunarodnu organizaciju, koja broji oko 150 tisuća članova, podijeljenih prema državama na 75 distrikta. Središnja organizacija nalazi se u Chicagu, a generalni sekretarijat za Evropu — kojemu je predsjednik dr. Potter — smjestio se u Zürichu. Opći konventni sastanci klubova bivaju godišnje i dijele se na narodne, kontinentalne i međunarodne. Zadnji međunarodni konvent bio je u Bostonu (U. S. A.) 1933. god.

Proučivši sva pristupačna vrela, tvrdi autor članka g. Verax, da među Rotary klubovima i masonerijom postoji tajni ali nedvojbeni sporazum. To potvrđuje i činjenica, da nutarnja organizacija, dapače i u nazivima, živo podsjeća na masonsku anglosasku organizaciju, kao i to da na čelu Rotary klubova stoji mason Raymond Haren iz Kansas-City.

u rotarske klubove ili prisustvuju rotarskim sastancima. (Ipak prepušta biskupu mjesta, da kome svećeniku izuzetno to dopusti). No postoji i općenita zabrana kan. 684. Crkvenog zakonika. Taj traži od vjernika: »... neka paze, da se ne upišu u udruženja, koja nastoje da izmaknu zakonitom nadzoru Crkve.«

Naši su rotari bili i prošle godine 1933. veoma aktivni. Iznijet ćemo pred naše cij. čitače nekoliko stranica njihove lanjske povijesti.

1. Zagrebački rotari.

Oni se okupljaju u posebnim klubskim prostorijama u hotelu Esplanade. Na početku g. 1933. napravio je dr. Branko Šenoa transparent u četverouglastom obliku s rotarskim kotačem u sredini te desno jugoslavenskom a lijevo američkom zastavom. Ovaj klub drži redovito svoje sastanke gotovo svake sedmice. Mnogi članovi pohađaju rotarske sjednice drugih klubova po državi i izvan nje, a zatim na sastanku zagrebačkog kluba izvijeste o radu »braće« u dotičnim gradovima. Prigodom imendana kojega svog člana klub mu čestita. Uopće ide se zatim, da se članovi što uže i »bratskije« povežu, pa stoga nekoji imućniji pozovu sav klub k sebi u vinograd (n. pr. dr. Mlinarić), otac, rođena braća ili odrasli sin prisustvuju sjednici kluba kao gosti, upriliči se i sastanak (s gozdom) obitelji članova. Nema pitanja, koje zasijeca u javnost, o kojem na sastanku kluba ne bi referirao ovaj ili onaj član. Tako se diskutiralo u klubu o zagrebačkom tramvaju, o školi u Draškovićevoj ulici, o lifečenju učenika na srednjim školama, o

U službenom organu španjolskoga Velikoga Orijenta od 11. I. 1928. izišao je izvještaj sa sjednice Rotary klubova u Caracas u Venezueli od 15. VIII. 1927., na kojoj je sjednici sudjelovao predstavnik Velike Lože venezuelske g. Reyes Zumeta. Taj izvještaj završuje slijedećim uvodnim riječima: »Mi masoni imali smo čast, da nas je časní predsjednik toga kluba označio kao stariju braću rotarijanaca, kod čega je utvrđeno, da među ložama i Rotary klubovima postoje temeljne točke zblizenja.«

U Francuskoj, gdje — prema organu te organizacije »Le Rotary« — postoji zajedno sa sjevernom Afrikom 51 klub sa 2000 članova, Rotary klubovi — po pisanju organa »Le Rotary« br. 348 od prosinca 1932. — toplo preporučuju podupiranje t. zv. Comité National des Loisirs kao »vlastitu stvar, koja najviše odgovara rotarijancima«. Međutim na čelu toga komiteta stoje sami masoni, a umjetnička izložba priređena od njih 26. travnja 1933. bila je u dvorani Velike Lože u Parizu, uz potporu i sudjelovanje masona.

Napokon treba uvažiti, da je osnovatelj Rotary klubova g. Harry u svoje vrijeme izjavio: »Naš plan isključuje upravo svaki Credo i otvara vrata protestantima, katolicima, židovima i budistima...« A drugi vođa rotarijanaca Herman Dons pisao je u »Indépendance Belge« (9. VI. 1927.): »Rotarijanski moral ne poznaje narodnosti ni religije i ne pripada nikoj stranci: on je divan i stojički neutralan.« (K A P)

postupku pred stalnim Sudom međunarodne pravde u Haagu, o produkciji cementa, o nezaposlenosti. Dr. Poduje izvijestio je o dalmatinskim naseljenicima u požeškom kraju (Slavonija), drugi opet o valuti, o novim državnim bankarskim uredbama. Dr. Hanaman je javio, kako je oko polovice godine bio u Dubrovniku i urgirao osnutak rotarskog kluba; dr. Belin je 14. 8. izvijestio braću, da je i on govorio s g. Bradačem iz Dubrovnika, pa da sve teče u povoljnom smjeru, jer ima 10 uglednih osoba, spremnih za klub. Na sjednici 7. 8. pozvao je ing. Alaupović braću, neka se poklone sjeni Dinka Šimunovića, hrvatskoga književnika, koji je eto umro. Klub se svojedobno založio bio za Šimunovićev ilustrovani »Alkar«; pače je na sjednici 16. 1. 1934. kazano, da je tvornica papira dala badava za to izdanje sav potrebni papir, tiskara istotako badava tiskala, a 10 umjetnika badava ilustrovalo.

Klub redovito na svakom svom sastanku sabere lijepu svotu za potrebne osobe, a na početku godine dao je za siromašnu djecu 2.000 d., gluhoonijemu djecu 1.000 d. i Udruzi učiteljica 1.000 d.

Treba i to spomenuti, da je zagrebački klub 19. 6. predao dr. Edi Markoviću Kirinov »Zagreb« uz srdačno saučešće sve braće. Klub je u sjednici 20. 9. imao svoju komemoraciju pok. Josipa Mikuličića, koji je bio prvi predsjednik zagrebačkog rotarskog kluba. Sjednici 6. 11. prisustvovali su kao gosti dr. Tugomir Alaupović (otac ing. Radovana i bivši ministar, hrv. književnik) i Milovan Mlinarić (sin dr. Stjepana), 11. 12. predavao je g. Ramiro Bujas, profesor zagrebačkog sveučilišta, o »Psihologiji u službi privrede«, a 18. 12. splitski rotar dr. Tonko Šoljan o »Privrednom značenju biol. oceanografskoga instituta u Splitu«.

2. Zagrebački rotari na koncu 1933.

Alaupović ing. Radovan,
 Alexander Drago,
 Auš Aleksandar,
 Axelrad Mavro,
 Bačić dr. Ivo,
 Bauer Marko,
 Belin dr. Ivo,
 Bizjak Vilim,
 Brevet Krešimir,
 Čalegović ing. Milan,
 Dubsky ing. Jaromir,
 Frank Viktor,
 Gorup Ivan,
 Hanaman dr. ing. Frano,
 Heinrich Oto,
 Horvat ing. Viktor,
 Košak ing. Adolf,
 Leustek dr. Vladimir,
 Marković Edo,
 Marković dr. Miljenko,

Mašek dr. Slavko,
 Meštrović prof. Ivan,
 Mlinarić dr. Stjepan,
 Mosković dr. Armin,
 Musulin Stjepan, direktor gimn.
 Mutafelija Andrija,
 Mutafelija Vladimir,
 Ostović Pavle,
 Pliverić dr. Branko,
 Pliverić dr. Vladimir,
 Poduje dr. Josip,
 Pukl Andrija,
 Raić Jovan,
 Sallopek Josip, mag. pharm.,
 Senečić ing. Ferdo,
 Spišić dr. Božidar,
 Srebro Egon,
 Šenoa dr. Branko,
 Šenoa dr. Slaviša,
 Širca Stanko,

Šmit dr. Aleksandar,
Šneller ing. Mate,
Tomljenović Dragan,
Vasić Veljko,

Vurdelja Ilija,
Warnier prof. Rajmund,
Zemljak ing. Ivan,
Zoričić dr. Milovan.

Ukupno je 48 članova.

U g. 1933. primljeni su: Gorup Ivan (referent za proizvodnju farmaceutskih preparata), Bizjak Vilim (ref. za pekarstvo), Mutafelija Vladimir (sin Andrijin i ref. za proizvodnju šešira), Mg. ph. Josip Sallopek (predsjednik Apotekarske komore za Savsku i Vrbasku banovinu, ref. za farmaceutiku), Senečić Ferdo (ref. za veleprodaju cigara i duhana) i Warnier prof. Rajmund (ref. za novinarstvo).

Ako poredimo ovaj imenik s onim, što je naveden u »Životu« g. 1933. (str. 176.), vidimo, da u g. 1933. nije nitko otpao niti umro. Na koncu g. 1932. zagrebački je klub imao 42 člana, a u g. 1933. narastao je za 6 novih članova. Predsjednik je kluba u g. 1933. bio dr. Josip Poduje, a guverner je 77. distrikta dr. Milan Stojadinović (Beograd).

3. Rotari u Šibeniku.

Edo je Marković, bivši rotarski guverner i sada član zagrebačkog rot. kluba, predao je 25. 6. Charter šibenskom klubu. Pri tome su odaslanici zagrebačkog kluba bila braća Meštović, Vasić i Tomljenović.

Šibenski je klub u svom programu rada za g. 1933./34. iznio popis nepunjenih klasifikacija: vinogradarstvo, veterinarstvo, opskrba vodom, velikoprodaja građevnog materijala, trgovina cipela, trgovina muške odjeće, poštanska služba, pučkoškolska nastava, sednjoškolska nastava, ribarstvo, proizvodnja brašna, trgovina pokućstvom, prodaja stakla, upravna služba, obrana države, brijački obrt, prodaja željezne robe, proizvodnja leda, opće osiguranje, prodaja dragulja, pravozastupništvo, sudstvo, javni bilježnici, uredske potreštine, optika, boja, ulje i dekoracije, fotografski obrt, limarstvo, tiskarstvo, kinematografi, vjere, urarstvo, prevozna sredstva. — Klub je taj popis dostavio i drugim klubovima.

U istoj je zgodi ovaj klub zabilježio i ovo: Služenje u z v a n j u : 1. Svaki član ima održati predavanje o svom zvanju. 2. Naš član u šegrtskoj i trgovačkoj školi neka utječe na moralni odgoj. 3. U Udruženju trgovaca valja isticati etiku. 4. Kod osiguranja radnikâ valja uvesti penzije radnika za slučaj iznemoglosti. 5. U Šibeniku treba osnovati Vinogradarsku školu. 6. Jeseni g. 1933. treba upriličiti izložbu vina i zemaljskih proizvoda. 7. Valja tražiti ono, što sprječava razvitak grada Šibenika. — Nadalje: U šibenski Uboški dom, Radničku prehranu i Javnu dobrotvornost ima se začlaniti 5 Rotara. Da stupe u odbor za podizanje gimn. zgrade određuju se: ing. Lubičić, ing. Ježina, M. Matavulj i Komesarović.

Tajnik je šibenskog kluba Micić.

4. Općenito.

a) Iz jednoga popisa razabiremo, koliko je bilo klupskih sastanaka u lipnju 1933., dakle u jednom mjesecu. Po tome se vidi, da Rotari marljivo rade, jer su sastanke imali:

Beograd 3, Pančevo 5, Skoplje 5.

Ljubljana 3, Maribor 3.

Osijek 5, Novi Sad 5, Sušak 4, Subotica 4, Zagreb 3, Vukovar 5,

Split 4, Šibenik 5. — Sarajevo 3.

Varaždin 5.

To znači, da je 15 klubova u jednom mjesecu imalo 61 sjednicu.

b) Kako se biraju novi članovi?

Predsjednik predloži jednu ili više osoba, te članovi kroz više sedmica mogu da se informiraju o kvalifikacijama dotičnih osoba te prema informaciji da glasuju, da se prime ili ne prime.

Rotarski je klub u Zagrebu 20. 3. 1933. poprimio ovu direktivu u pitanju, koje će osobe primiti u članove: 1. Odbor za klasifikaciju ima na početku svake rotarske godine, najkasnije do konca rujna, ispraviti i nadopuniti popis (roster) popunjenih klasifikacija i popuniti one, koje su poželjne, ali valja voditi računa o tome, da klub mora predstavljati prosjek svog područja. — 2. Odbor za primanje novih članova stara se o tome, kako da se popune poželjne klasifikacije, te traži za to podesne osobe, držeći se rotarskog načela, da jedna osoba može u klubu zastupati samo klasifikaciju, kojoj poklanja bar 60 % svog rada.

I drugi se rotarski klubovi drže ovih načela, kad hoće da prime ili potraže za se nove članove. Svaki novi član zastupa novu »klasifikaciju« (t. j. u profanom značenju: drugu struku) iz područja narodne privrede.

Rotari izdaju i posebni list pod naslovom »Jugoslavenski Rotar«, koji je namijenjen samo braći rotarima i ne smije tako lako doći do »profanih« ljudi, t. j. nerotara.

A. Alfirević D. I.

FIAT LUX!

PRIMAT SV. PETRA.

Protá Ljubo N. Vlačić objelodanio je u nakladi sarajevskog Bratstva sv. Save brošuru »Apostol Petar nije nikad bio u Rimu«. Adolf Harnack, koji uživa veliki ugled na polju povjesničke kritike, piše ovako o sv. Petru i njegovom mučeništvu u Rimu: »Protestanti su sa svojim tendencioznim predsumama nijekali mučeništvo sv. Petra u Rimu, a isto tako i tendenciozni pristalice kritičke škole. No danas je jasno, da je to bila bludnja, za svakog istraživaoca, koji sama sebe ne opsjenjuje (Dass aber ein Irrtum war, liegt heute für jeden Forscher, der sich nicht verblendet, am Tage).« Tako je i arheolog Ma-